

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część III. — Wydana i rozestana dnia 5. stycznia 1894

(Zawiera Nr. 4.)

4.

Ustawa z dnia 20. grudnia 1893, o ustanowieniu powiernictwa familijnego hrabiów Dzieduszyckich.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam
co następuje:

§. 1.

Hrabiemu Włodzimierzowi Ksaweremu Tadeuszowi Dzieduszyckiemu daje się pozwolenie do ustanowienia powiernictwa familijnego pod nazwą „Powiernictwo familijne Hrabiów Dzieduszyckich“ a to według postanowień aktu fundacyjnego powiernictwa, którego projekt jest do ustawy niniejszej dołączony.

§. 2.

Ustawa niniejsza nabywa mocy obowiązującej od dnia ogłoszenia.

Wykonanie ustawy niniejszej poruczam Memu Ministrowi sprawiedliwości.

Wiedeń, dnia 20. grudnia 1893.

Franciszek Józef r. w.

Windisch-Graetz r. w. Schönborn r. w.

Projekt

aktu fundacyjnego powiernictwa.

Ja Hrabia Włodzimierz Ksawery Tadeusz Dzieduszycki, syn małżonków Hrabiego Józefa Dzieduszyckiego, kapitana byłych wojsk polskich i Pauliny z Hrabiów Działyńskich, córki wojewody poznańskiego, wnuk małżonków Tadeusza Dzieduszyckiego, wielkiego podczaszego koronnego, generała porucznika królewsko polskiej armii koronnej, tajnego radcy Jej cesarskiej Mości Cesarzowej Maryi Teresy, kawalera orderu św. Stanisława i Salomei z Trembińskich, damy orderu krzyża gwiazdźistego; prawnuk małżonków Jana Dzieduszyckiego, chorążego trębowelskiego i Róży z Lipskich; praprawnuk małżonków Stanisława Dzieduszyckiego chorążego lwowskiego i Joanny z Ustrzyckich; praprawnuk małżonków Mikołaja Dzieduszyckiego, chorążego podolskiego i Maryanny z Suchodolskich; dalszy praprawnuk małżonków Aleksandra Dzieduszyckiego, kasztelana lubaczowskiego i Anny z Czuryłów; c. i k. rzeczywisty tajny radca, członek Izby panów, były marszałek królestw Galicji i Lodomeryi oraz Wielkiego księstwa Krakowskiego, kawaler wielkiego krzyża orderu Żelaznej korony, komandor legii honorowej francuskiej, francuski *officier de Vinstruction publique*, obywatel honorowy miasta Lwowa, tudzież miast Sokala i Kołomyi — pragnąc przynajmniej część majątku po przodkach odziedziczonego zachować bez uszczuplenia dla przyszłych

pokoleń rodziny Hrabów Dzieduszyckich, ustanawiam mocą niniejszego aktu fundacyjnego powierznictwo rodzinne Hrabów Dzieduszyckich, przeznaczając na ten cel majątek ruchomy i nieruchomy poniżej wyszczególniony.

W skutek tego ustanowione niniejszem przepisy mają być dla tego powierznictwa po wieczne czasy zawsze i w całej osnowie obowiązującymi.

Artykuł I.

Na rzecz tego powierznictwa przeznaczam na podstawie i według brzmienia wykazu przezemnie oddzielnie sporządzonego i dnia 3. kwietnia 1891 tutaj we Lwowie datowanego:

a) dobra moje w Galicyi w powiecie sokalskim, do okręgu c. k. Sądu krajowego lwowskiego należące, jakto: Poturzyce z Wólką (wykaz hipoteczny l. 448), Byndiuchę (w. h. l. 450), Pozdymierz (w. h. l. 641), Zawiszną (w. h. l. 442), Skomorochy (w. h. l. 88), Ilkowiec (w. h. l. 93), Radwańce (w. h. l. 233), Boratyn (w. h. l. 339), Mozdziarki (w. h. l. 340) i Dobraczyn (w. h. l. 398) i ich *fundus instructus*;

b) dobra moje w Galicyi w powiecie jarosławskim, do okręgu c. k. Sądu obwodowego przemyskiego należące jakoto: Zarzecze dolne (w. h. l. 37), Zarzecze górne (w. h. l. 38), Łapajówkę (w. h. l. 36), Cząstkowice (w. h. l. 42), Czudzowice (w. h. l. 44), Roźniatów (w. h. l. 50), Pełniatycze (w. h. l. 51), Wolę Rozwinnicką czyli Rozwinniecką (w. h. l. 52), Kiesielów (w. h. l. 67) i Żurawiczki małe (w. h. l. 362) i ich *fundus instructus* jak również służące mi na zasadzie kontraktu z Antonim Paprockim względem kupna i sprzedaży dóbr Kiesielów dnia 9. kwietnia 1876 zawartego i w stanie biernym dóbr Cieszacin mały czyli Cieszacinek w wykazie hipotecznym l. 66, C. 8 i 15 zabezpieczone prawo a względnie obowiązek właściciela Cieszacina małego czyli Cieszacinka płacenia rocznej renty w kwocie 1000 zł. pol. w stanie biernym Kisielowa w. h. l. 67 kl. 2, na rzecz konwentu OO. Bernardynów w Przeworsku zainstabulowanej;

c) grunta moje w gminie katastralnej Sokal leżące, w sokalskim urzędzie ksiąg gruntowych w wykazie hipotecznym l. 454 gminy katastralnej Sokal zapisane, tudzież grunta moje w gminie katastralnej Klusów leżące, w sokalskim urzędzie ksiąg gruntowych w wykazie hipotecznym l. 87 gminy katastralnej Klusów zapisane, jakoteż należącą do mnie połowę ciał hipotecznych w gminie katastralnej Sokal

położonych, które w sokalskim urzędzie ksiąg gruntowych w wykazach hipotecznych l. 565, 566, 1010, 1011, 1220, 1221, 1849 i 1931 są zapisane;

d) moją realność we Lwowie w śródmieściu przy przy ulicy teatralnej pod Nr. kons. 39 (Nr. or. 18) położoną, w wykazie hipotecznym gminy katastralnej Lwów (śródmieście) l. 24 zapisaną;

e) moje zbiory przyrodnicze w tej realności pomieszczone, które nosić mają nadal nazwę dotychczasową „Muzeum przyrodnicze Hrabów Dzieduszyckich“ z wszystkimi sprzętami do ich ustawienia i zachowywania przeznaczonemi;

f) nakoniec część składową powierznictwa stanowić mają także fundusze według postanowień niżej podanych tworzyć się mające (art. XI, XIII i XIV) w ich każdoczesnej wysokości.

Majątek ruchomy i nieruchomy tutaj wyszczególniony, stanowić będzie na przyszłość dobro niesprzedajne, którego posiadanie i używanie służy tylko osobie na mocy niniejszego aktu fundacyjnego do tego powołanej.

Artykuł II.

Ja w mojej osobie będę pierwszym posiadaczem powierznictwa z temi wszystkimi prawami, które każdoczesnemu posiadaczowi powierznictwa służą i obowiązkami, które na nim ciążyą, z zastrzeżeniem wyjątków w niniejszym akcie fundacyjnym wyraźnie przepisanych.

Po mojej śmierci stosowane być mają pod względem następstwa do niniejszego powierznictwa zasady pierworodztwa według kolei rodów przezemnie powołanych i starszeństwa linii, zgodnie z przepisami tutaj i w powszechnej księdze ustaw cywilnych zawartemi.

Artykuł III.

Głowami powołanych przezemnie do następstwa rodów w porządku w jakim je mianuję, są:

a) α) Hrabia Tadeusz Dzieduszycki, syn małżonków Hrabiego Kazimierza Dzieduszyckiego i Róży z Matkowskich;

β) jego męskie potomstwo spłodzone w małżeństwie z córką moją Anną według starszeństwa linii;

γ) po wygaśnięciu potomków męskich wszystkich linii tego rodu przechodzi powierznictwo na córki zmarłych wprzód potomków męskich ostatniego posiadacza powierznictwa a przez nich, na ich potomków słubnych płci męskiej; w braku takich córek, na własne córki osta-

tniego posiadacza powierznictwa a przez nie na tychże potomków ślubnych płci męskiej. Gdy w taki sposób powierznictwo dostanie się w posiadanie potomków męskich bądź córki zmarłych wprzódty potomków męskich ostatniego posiadacza powierznictwa, bądź jego własnej córki, w takim razie inne wnuczki, prawnuczki a względnie córki ostatniego posiadacza powierznictwa tudzież ich potomstwo męskie, gdyby je miały, są od następstwa do powierznictwa wyłączone;

- 7) po wygaśnięciu potomstwa męskiego owej wnuczki, prawnuczki a względnie córki ostatniego posiadacza powierznictwa, przez którą to potomstwo było powołane, przechodzi powierznictwo na moją wnuczkę Różę Maryą Romanę Klementynę Hrabiankę Dzieduszycką splotzoną w małżeństwie Hrabiego Tadeusza Dzieduszyckiego z córką moją Anną, tudzież jej potomków męskich. Na nią przejdzie powierznictwo bezpośrednio wtedy, gdy, po wygaśnięciu rodu β) nie będzie potomka powołanego do następstwa;
- 8) po wygaśnięciu potomków męskich wnuczki mojej Róży Maryi Romany Klementyny przechodzi powierznictwo na drugą moją wnuczkę z tego samego małżeństwa Hrabiego Tadeusza Dzieduszyckiego urodzoną Hrabiankę Klementynę Maryą Dzieduszycką i jej potomków męskich;
- 9) po wygaśnięciu tego potomstwa przechodzi powierznictwo na moje młodsze wnuczki, któreby jeszcze z małżeństwa hrabiego Tadeusza Dzieduszyckiego z córką moją Anną urodzić się mogły i na ich potomstwo męskie według starszeństwa linii.

Na wypadek, gdyby Hrabia Tadeusz Dzieduszycki lub córka moja Hrabina Anna Dzieduszycka wśląpili w ponowne związki małżeńskie i zostawili dzieci z tego następnego małżeństwa, dzieci te będą mieć równe prawo następstwa, a to w ten sposób, że synowie z drugiego małżeństwa następować mają bezpośrednio po synach z pierwszego małżeństwa, a córki z drugiego małżeństwa bezpośrednio po córkach z pierwszego małżeństwa jako linie młodsze.

b) Po wygaśnięciu wszystkich uprawnionych do następstwa z rodu Hrabiego Tadeusza Dzieduszyckiego i mojej córki Hrabiny Anny Dzieduszyckiej przechodzi następstwo na moją córkę Hrabiankę Maryą Dzieduszycką jeszcze nie zaślubioną i jej potomków męskich.

Gdyby we wszystkich liniach rodu córki mojej Hrabianki Maryi Dzieduszyckiej nie było potomka męskiego uprawnionego do następstwa, przechodzi powierznictwo

c) na córkę moją Jadwigę Helenę Walentynę Księżciu Witoldowi Czartoryskiemu zaślubioną i na jej potomków męskich a po ich wygaśnięciu

d) na córkę moją Klementynę Hrabiankę Szembekowi zaślubioną i na jej męskich potomków.

Gdyby we wszystkich liniach rodu córki mojej Klementyny zamężnej Hrabiny Szembekowej nie było potomka męskiego do następstwa uprawnionego, powołuję do następstwa na powierznictwo jako głowy rodów według kolei, w której są tutaj wymienieni, tudzież ich potomstwo męskie:

e) Hrabiego Adama Dzieduszyckiego, syna Hrabiego Stanisława Dzieduszyckiego z małżeństwa z Zofią Morawską a wnuka Hrabiego Kazimierza Dzieduszyckiego z małżeństwa z Różą Matkowską;

f) Hrabiego Stanisława Dzieduszyckiego, syna Hrabiego Edmunda Dzieduszyckiego;

g) Hrabiego Wojciecha Dzieduszyckiego, syna Hrabiego Władysława Dzieduszyckiego;

h) Hrabiego Augusta Dzieduszyckiego, syna Hrabiego Maurycego Dzieduszyckiego;

i) Hrabiego Karola Dzieduszyckiego, drugiego syna Hrabiego Maurycego Dzieduszyckiego;

k) Hrabiego Ksawerego Dzieduszyckiego, trzeciego syna Hrabiego Maurycego Dzieduszyckiego;

l) Hrabiego Tomasza Dzieduszyckiego, czwartego syna Hrabiego Maurycego Dzieduszyckiego;

m) Hrabiego Maurycego Dzieduszyckiego, piątego syna Hrabiego Maurycego Dzieduszyckiego;

n) Hrabiego Andrzeja Dzieduszyckiego, szóstego syna Hrabiego Maurycego Dzieduszyckiego;

o) Hrabiego Klemensa Dzieduszyckiego, siódmego syna Hrabiego Maurycego Dzieduszyckiego;

p) Hrabiego Michała Dzieduszyckiego, syna Hrabiego Edwarda Dzieduszyckiego z małżeństwa z Hrabianką Józefiną Łosiówną.

Każdy posiadacz powierznictwa nie noszący rodowego nazwiska Dzieduszycki, obowiązany jest podać do Najjaśniejszego Pana prośbę o najwyższe pozwolenie, żeby mu wolno było do swego nazwiska rodowego przydać nazwisko Dzieduszycki a gdy pozwolenie to uzyska, winien nosić nazwisko Dzieduszycki jako dodatek do własnego nazwiska, na przykład „Szembek-Dzieduszycki“.

Artykuł IV.

Następstwo kolei w jakim rody wymienione są w artykule poprzedzającym, wskazuje zarazem

porządek w jakim takowe przychodzić mają do posiadania powierznictwa tak, że ród później wymieniony przychodzi do następstwa dopiero wtedy, gdy we wszystkich rodach wprzód wymienionych niema potomka do następstwa uprawnionego.

W jednym i tym samym rodzie następstwo przechodzić ma według zasad porządku dziedziczenia pierworodztwa w liniach, przeto linia młodsza a to zawsze z kolei najbliższa, przychodzi do powierznictwa dopiero po wygaśnięciu starszej linii tak, że rodzeństwo każdoczesnego posiadacza powierznictwa ustępować musi jęgo potomkom.

Przez potomstwo męskie rozumieją się: potomkowie płci męskiej z ojcem lub matką swęgo rodu połączeni nieprzerwanem następstwem rodowem po mieczu; wyrażenie to wyłącza więc nie tylko potomków płci żeńskiej, lecz także zstępnych męskich potomstwa po kądzieli.

W razie wąpliwości, które z kilkorga jednocześnie urodzonych (bliźniąt, trojął) jest pierwotnym a przeto do następstwa na powierznictwo powołanem, rozstrzyga los.

Artykuł V.

Od następstwa do powierznictwa wyłączam:

- a) dzieci nieślubne chociażby później legitymowane, jakoteż ich potomstwo;
- b) dzieci przysposobione;
- c) osoby, które z powodu choroby umysłowej oddane zostały sądownie pod kuratelę;
- d) osoby, którym z powodu marnotrawstwa własnowolność odebrana została sądownie;
- e) każdego, kto prawomocnym wyrokiem sądowym uznany zostanie za winnego lekkomyślnej lub przewinionej upadłości majątkowej;
- f) każdego, kto nie wyznaje religii katolickiej;
- g) każdego z powodu czynu, który ustawa za zbrodnię poczytuje, wyrokiem prawomocnym sądu państwowego winnym uznanego, jeżeli Rada powierznicza, która w tym względzie uchwała ostatecznie z wyłączeniem drogi prawa, uzna ten czyn za hańbiący.

Złożenie ślubów zakonnych religijnych chociażby nie uroczystych, przez osobę do następstwa na powierznictwo powołaną uważane być ma za rzeczenie się prawa następstwa i pociąga za sobą utratę tego prawa.

Artykuł VI.

Jeżeli posiadacz powierznictwa z powodu czynu, który ustawa za zbrodnię poczytuje, wyrokiem sądu państwowego uznany zostanie za winnego a Rada powierznicza, która w tym względzie uchwałać ma z wyłączeniem drogi prawa, uzna ten czyn za hańbiący, tudzież gdy tenże wyrokiem sądowym prawomocnym uznany zostanie za winnego lekkomyślnej lub przewinionej upadłości majątkowej, albo gdy porzuci religią katolicką, traci powierznictwo.

Tenże nie traci jednak powierznictwa, jeżeli z powodu choroby umysłowej lub marnotrawstwa oddany będzie sądownie pod kuratelę.

Posiadacz powierznictwa, który złoży śluby zakonne religijne chociażby nie uroczyste, uważany być ma za rzekającego się i traci powierznictwo.

Artykuł VII.

Kto jest wyłączony od następstwa do powierznictwa stósownie do artykułu V, jakoteż posiadacz powierznictwa, który w myśl artykułu VI utracił powierznictwo, będzie uważany jak gdyby nie żył.

W przypadku tym przychodzi do posiadania ta osoba, która byłaby powołana do następstwa w razie śmierci oczekiwacza wyłączonego od następstwa lub posiadacza powierznictwa tracącego posiadanie.

Gdyby jednak następcy, od następstwa w myśl postanowień artykułu V lit. c), d), e) i f) wyłączonego, albo posiadaczowi powierznictwa, który powierznictwo stracił w myśl artykułu VI, z powodu porzucenia religii katolickiej, urodził się później potomek zdolny do następstwa, natenczas ten później urodzony potomek, od chwili urodzenia, nabywa prawa następstwa i ten, który tymczasem przyszedł w posiadanie powierznictwa, musi mu takowe odstąpić.

Potomstwo późniejsze posiadacza powierznictwa, który z powodu zbrodni utracił posiadanie powierznictwa w myśl artykułu VI, jest od następstwa wyłączone.

Artykuł VIII.

Przy sądowem spisowaniu inwentarza powierznictwa, którego podstawę stanowiąć ma wykaz w artykule I wzmiankowany, wartość majątku nieruchomego podawać należy ile możności według

oszacowania sporządzonego sądownie, co się zaś tyczy zbiorów przyrodniczych muzeum hrabiów Dzieduszyckich, ograniczyć się należy do porównania istniejących wykazów zbiorów z rzeczywistym ich stanem, zanotowania przybytków i ubytków w jednym egzemplarzu i dołączenie egzemplarza w taki sposób uzupełnionego, do głównego inwentarza jako istotnej jego części składowej.

Co się tyczy zabezpieczenia majątku powierznictwa, obciążania, oczyszczania lub uzupełniania onegoż i wszelkich innych okoliczności w dokumencie niniejszym wyraźnie nie wymienionych, stosowane być mają każdoczesne przepisy ustawowe.

Gdyby pomiędzy nowo wstępującym posiadaczem powierznictwa a dziedzicami jego poprzednika powstały spory o uszczuplenie lub pomnożenie majątku fundacyjnego, Rada powierznictwa usiłować ma załatwić takowe drogą dobrowolnej ugody między interesowanymi iawiadomić Sąd o skutku swoich usiłowań.

Artykuł IX.

Muzeum przyrodnicze hrabiów Dzieduszyckich z powierznictwem połączone, obejmować ma wszelkie przedmioty, tyjące się przyrodoznawstwa, etnografii i antropologii dawnych ziem polskich.

Muzeum powinno być porządnie utrzymywane, uzupełniane i odpowiednio pomnażane i w kilku dniach tygodnia dozwolony być ma publiczności bezpłatny wstęp do niego.

Do bezpośredniego kierownictwa powołany być ma zawsze dyrektor naukowo wykształcony, któremu przydani być mają potrzebni pomocnicy i dozorycy. Kierownictwo naczelne zostaje przy posiadaczu powierznictwa, Radzie zaś powierznictwa służy prawo nadzoru.

Realność Nr. 39 w śródmieściu we Lwowie stanowić ma zawsze przynależność muzeum.

Artykuł X.

Na opędzanie wszelkich wydatków połączonych z utrzymaniem i pomnażaniem muzeum, z wydawnictwem katalogów i wszelkiem innem naukowem zużytkowaniem zbiorów muzealnych, z utrzymaniem służby i utrzymaniem realności w dobrym stanie, przeznaczam z dochodów majątku powierznictwa sumę 12.000 zł. w. a. rocznie.

Ja jako fundator powierznictwa zastrzegam sobie zupełną wolność tak pod względem sumy na

wydatki użyć się mającej, jak i pod względem jej użycia bez obowiązku składania rachunków.

Moi zaś następcy obowiązani są sumę dotacyjną 12.000 zł. rocznie składać zawsze w ratach ćwierćrocznych z góry w tej kasie, którą Rada powierznicza na wniosek posiadacza powierznictwa wyznaczy.

Jednakże sposób użycia i polecenie rzeczonyj kasie wypłaty złożonych kwot na cele powyżej wzmiankowane zostawia się wyłącznie posiadaczowi powierznictwa. Tenże obowiązany jest z końcem każdego roku przedstawiać Radzie powierznicznej porządny wyrzeczony rachunek, wykazujący użycie sumy dotacyjnej na cele powyżej oznaczone. Rada zaś ma udzielić mu absolutorium lub odmówić takowego.

Posiadacz powierznictwa winien wykazywać Sądowi, że otrzymał absolutorium.

Coroczny rachunek końcowy ma być drukiem podawany do wiadomości publicznej.

Artykuł XI.

Począwszy od roku 1916 tworzony być ma osobny fundusz dotacyjny, dla muzeum przeznaczony, przez składanie po 600 zł. waluty austriackiej rocznie z przychodów majątku powierznicznego.

Kwotę roczną 600 zł. waluty austriackiej złożyć ma posiadacz powierznictwa w Sądzie po raz pierwszy aż do końca czerwca 1916 roku a odtąd aż do tego dnia każdego następnego roku i takowa ma być ulokowana korzystnie.

Odsetki będą kapitalizowane i rzeczony fundusz dotacyjny gromadzony być ma dopóty, dopóki nie zbierze się suma 300.000 zł. waluty austriackiej.

Od tego czasu ustanie dalsza wypłata tak sumy dotacyjnej 12.000 zł. rocznie na utrzymanie muzeum jak i kwoty 600 zł. rocznie na utworzenie funduszu dotacyjnego i odtąd odsetki od zebranego funduszu dotacyjnego obracane będą na cele muzeum w artykule poprzedzającym wyszczególnione.

Artykuł XII.

Z przychodów majątku powierznicznego pobierać mają:

a) córka moja Anna, hrabiemu Tadeuszowi Dzieduszyckiemu zaślubiona pięć szóstych części czystego dochodu w sposób niżej podany obliczonego, po strąceniu rent dożywotnich pozostającego;

b) małżonka moja Alfonsa z hrabiów Miączyńskich na wypadek owdowienia rentę dożywotnią po 5000 zł. waluty austriackiej rocznie bez jakiegokolwiek ograniczenia;

c) ten, który w skutek postanowień artykułu V lit. c), d), e), f), g) od następstwa do powiernictwa zostanie wyłączony lub przez złożenie ślubów zakonnych zrzecze się prawa następstwa, lub wreszcie w skutek postanowień artykułu VI utraci posiadanie powiernictwa, rentę dożywotnią 2000 zł. waluty austriackiej rocznie;

d) wdowa po posiadaczu powiernictwa przez czas wdowieństwa rentę dożywotnią po 2000 zł. waluty austriackiej rocznie.

Córka moja Anna, której zapewnione jest prawo pobierania pięciu szóstych części czystego dochodu, nie będzie pobierała renty wdowiej;

e) bracia posiadacza powiernictwa rentę po 1200 zł. rocznie, jednakże tylko aż do skończenia 24go roku życia;

f) siostry posiadacza powiernictwa aż do wyjścia za mąż, rentę po 800 zł. waluty austriackiej rocznie.

Jednakże suma płac pod c) aż do f) ustanowionych, przychodami funduszu apanażowego (artykuł XIII) nie pokryta, nie może przewyższać piątej części czystego dochodu z majątku powiernictwa. Jeżeli część ta nie wystarcza, płace każdego z uprawnionych do ich pobierania mają być stosunkowo niższe. Na pierwsze trzydzieści lat od chwili jak powiernictwo niniejsze uzyska najwyższe potwierdzenie, do obliczenia piątej części czystego dochodu służyć ma wartość majątku powierniczego, inwentarzem powiernictwa stwierdzona, z przyjęciem oprocentowania po cztery od sta

Przy obliczeniu czystego dochodu potrącać należy raty amortyzacyjne na spłacenie długów, tudzież wypłaty roczne na rzecz muzeum i na rzecz poszczególnych funduszków.

Czysty dochód oblicza Rada powiernicza i wynik oznajmia Sądowi. Po upływie każdych 30 lat Rada powiernicza obliczyć ma na nowo czysty dochód i obliczenie jej ma być ważne przez następne lat trzydzieści (artykuł XVII).

Artykuł XIII.

Począwszy od roku 1916 tworzony być ma osobny fundusz apanażowy aż dopóki nie będzie wynosił najmniej milion złotych waluty austriackiej.

W tym celu corocznie a mianowicie po raz pierwszy najpóźniej aż do końca czerwca 1916 a odtąd każdego następnego roku najpóźniej aż do tego dnia, z przychodów majątku powierniczego suma 1000 zł. waluty austriackiej ma być dopóty sądownie składana i korzystnie lokowana, dopóki się nie zbierze suma jeden milion złotych waluty austriackiej.

Gdy się suma ta zbierze, ustaje dalsze składanie i wznowia się tylko w takim razie, gdyby suma ta zmniejszyła się w skutek jakichkolwiek strat i tylko dopóty, dopóki strata nie zostanie uzupełniona.

W pierwszych dwudziestu latach odsetki bieżące mają być kapitalizowane.

Począwszy od dnia 1. stycznia 1936, apanaże wypłacać należy z odsetek bieżących funduszu tak utworzonego a z innych przychodów majątku powierniczego tylko to, coby nie dostawało do pełności apanaży w artykule poprzedzającym ustanowionych.

Gdyby w jednym z lat administracyjnych pensje apanażowe nie przychodziły do wypłaty i w skutek tego cała kwota roczna odsetek funduszu była do rozrządzenia, w takim razie po upływie roku administracyjnego odsetki roczne, jeżeli wartość funduszu z końcem roku administracyjnego wynosi mniej jak milion złotych, przyłączone być mają do kapitału, jeżeli zaś fundusz wynosi już sumę najwyższą milion złotych, należeć ma jako rozporządzalny dochód powiernictwa z ubiegłego roku administracyjnego do posiadacza powiernictwa, albo, jeżeli w ubiegłym roku administracyjnym miała miejsce zmiana posiadania, winna być podzielona między poprzednika a względnie jego dziedziców i następcę do powiernictwa w stosunku długości czasu, przez który jeden i drugi w owym roku administracyjnym powiernictwo posiadał.

Jeżeli w jednym z lat administracyjnych po obliczeniu kwot apanażowych, w tymże roku płatnych, okaże się nadwyżka odsetek, nadwyżka ta użyta być ma z końcem roku administracyjnego w następujący sposób:

Jeżeli wartość funduszu z końcem roku administracyjnego wynosi mniej jak 100.000 zł., przyłączyć ją należy do kapitału.

Jeżeli fundusz w owym czasie wynosi więcej niż 100.000 zł. ale mniej jak milion złotych, natenczas z nadwyżki przyłącza się do kapitału funduszu tylko część potrzebną do uzupełnienia go aż do miliona, w każdym zaś razie nie więcej jak połowę nadwyżki, pozostałość zaś dzieli się między te osoby, które w owym roku administracyjnym pobierały apanaże a to w stosunku kwot apanażowych.

Jeżeli fundusz w owym czasie wynosi już sumę najwyższą jeden milion złotych, całą nadwyżkę roczną rozdzielić należy stosunkowo między przerzeczzone osoby.

Gdyby jedna z osób uprawnionych do otrzymania części nadwyżki, w międzyczasie umarła, część na nią przypadająca wpływa do spadku po tej zmarłej osobie.

Osoby, które stosownie do postanowienia lit. g) artykułu V. zostały wyłączone od następstwa do powiernictwa lub stosownie do artykułu VI, ustęp 1, utraciły posiadanie powiernictwa i stosownie do lit. c) artykułu XII. pobierają apanaż, nie mają w żadnym razie prawa do nadwyżki odsetek.

Artykuł XIV.

Podobnież począwszy od r. 1916 tworzony był ma osobny fundusz zapasowy powiernictwa, wynoszący aż do jednego miliona złotych waluty austriackiej w dwóch częściach po 500.000 zł. waluty austriackiej.

W tym celu posiadacz powiernictwa obowiązany jest corocznie a to po raz pierwszy najpóźniej aż do końca czerwca 1916 roku a potem każdego następnego roku najpóźniej aż do tego dnia złożyć w sądzie sumę 1000 zł. waluty austriackiej, która ma być ulokowana korzystnie.

Posiadacz powiernictwa nie ma prawa pobierać odsetek, jakie fundusz zapasowy nieść będzie i takowe mają być przyłączane do kapitału i lokowane korzystnie dopóty, dopóki się nie zbierze suma 500.000 zł. waluty austriackiej, pierwsza część ustanowionej kwoty najwyższej. Gdy zbieranie tej sumy zostanie zamknięte, posiadacz powiernictwa będzie od niej pobierał odsetki.

Nakazana jednak wpłata 1000 zł. waluty austriackiej rocznie ma być ciągle nadal w podobny sposób płacona, dopóki łącznie z odsetkami na kapitał obracanemi nie urośnie znowu suma 500.000 zł. waluty austriackiej, jako druga część ustanowionej sumy najwyższej.

Po zebraniu tej drugiej sumy 500.000 zł. waluty austriackiej, posiadacz powiernictwa będzie od niej pobierał odsetki, dalsze zaś płacenie wpłat ustanie. Tylko w tym razie, gdyby suma całego funduszu zapasowego powiernictwa zmniejszyła się w skutek jakichkolwiek strat, wpłaty mają być znowu wnoszone dopóty, dopóki strata nie zostanie pokryta.

Artykuł XV.

Zostaje ustanowiona Rada powiernictwa powołana do strzeżenia tych praw, które jej dokumentem niniejszym wyraźnie nadaje i która w tym względzie podlegać będzie Sądowi powołanemu do czuwania nad niniejszem powiernictwem.

Rada powiernictwa składać się będzie z trzech członków, z których każdy będzie miał zastępcę.

Pierwszych członków i ich zastępców zamianują sam i uwiadamiając Sąd o tem, złożą deklaracje mianowanych, wyrażające, że przyjmują nominacje.

Później każdy członek mianować będzie sam swego zastępcę, który, jak tylko członek ubędzie, zajmie natychmiast jego miejsce.

Jednakże w razie doznanej przeszkody przez członka i jego zastępcę, każdego członka zastępować może którykolwiek zastępca.

W Radzie powiernictwa przyduje członek wiekiem najstarszy, który ma prawo zwoływać Radę powiernictwa a według okoliczności zastępców i którego nazwisko ma być podane Sądowi.

Gdy zastępca ubędzie, członek, który go mianował musi niezwłocznie zamianować nowego.

Gdyby jednak ubył członek, którego zastępca także niema, w takim przypadku inni członkowie mają wybrać i mianować członka, który ubył.

Mianowanie zastępcy zostawia się jednak członkowi nowo mianowanemu.

Posiadacz powiernictwa obowiązany jest uwiadamiać niezwłocznie Sąd o każdym ubyciu bądź członka Rady powierniczej, bądź zastępcy.

Mianowanie nowego członka Rady powiernictwa jakoteż nowego zastępcy, nastąpić ma najpóźniej w przeciągu dni sześćdziesięciu od dnia, w którym jego poprzednik ubędzie i w ciągu tegoż samego czasu członek Rady powiernictwa nowo wstępujący lub nowo mianowany ma także mianować swego zastępcę.

Gdyby tego terminu nie dotrzymano i gdyby nawet upomnienie sądowe i wyznaczenie nowego nieodwłocznego terminu nie miało skutku, Sąd wezwie na audyencyą najbliższych znanych w kraju zamieszkałych oczekiwaczy powiernictwa w celu wybrania ubylego członka Rady powiernictwa lub zastępcy i tę osobę zamianuje członkiem lub zastępcą, na którą padnie najwięcej głosów jawiących się oczekiwaczy.

Pod względem uzdolnienia do urzędu członka lub zastępcy członka Rady powiernictwa wymagam, żeby tenże skończył trzydziesty rok życia, był w kraju

osiadły, wiódł życie nieskazitelne i zarządzał porządnie własnym majątkiem.

O zamianowaniu członków i ich zastępców uwiadomić należy Sąd ze złożeniem ich deklaracji, że przyjmują poruczony im urząd.

Uwiadomienie to nie jest potrzebne, gdy członków a względnie zastępców mianuje Sąd w skutek wyboru oczekiwaczy, ale i od tych osób wymagać należy oświadczenia, że poruczony im urząd przyjmują.

Rada powiernictwa obowiązana jest wymienić Sądowi wspólnego zastępcę uprawnionego do odbierania pism sądowych.

Artykuł XVI.

Rada powiernictwa zwoływana być ma raz na rok na posiedzenie zwyczajne a nadto zawsze wtedy, gdy tego sprawy wymagają. Posiedzenia zwołuje członek najstarszy, któremu przewodnictwo jest poruczone (art. XV), gdyby zaś jego zaszła przeszkoda lub gdyby zaniedbywał zwołania, czynią to dwaj inni członkowie.

Do wydania uchwały potrzebna jest obecność trzech członków lub zastępców. Zastępców jednak można wzywać tylko wtedy, gdy jest wiadomem, że członka zaszła przeszkoda lub gdy zwołanie członków było bezskuteczne. Uchwała się większością głosów.

Radzie powiernictwa należy się zwrot wydatków w gotówce łączących się z jej urzędowaniem, które ponosić winien posiadacz powiernictwa.

Głównym obowiązkiem Rady powiernictwa jest czuwać nad tem, żeby lasy nie były nadmiernie eksploatowane, żeby budynki utrzymywane były w dobrym stanie i żeby w ogóle majątek powiernictwa nie ponosił w żadnym względzie szkody, nadto, żeby posiadacz powiernictwa dopełniał ściśle obowiązków swoich względem muzeum przyrodniczego hrabiów Dzieduszyckich a nakoniec, żeby tenże spłacał regularnymi ratami długi hipoteczne i żeby płacił punktualnie oznaczone raty roczne do tworzących się poszczególnych funduszków.

W razie dostrzeżenia uchybień, Rada powiernictwa obowiązana jest uczynić doniesienie do sądu i prosić o zarządzenie a na wszelki przypadek o zarządzenie środków zabezpieczających.

Jest także obowiązkiem Rady powiernictwa objawiać zawsze swoje zdanie, gdy tego Sąd zażąda.

Przy spisaniu inwentarza jakoteż przy szacowaniu sądownym w celu dozwolonego ustawą ob-

łużenia majątku powiernictwa, Rada powiernictwa ma prawo być obecną i czynić wnioski.

W takim razie, gdyby powołany do następstwa lub posiadacz powiernictwa z powodu czynu, w ustawie jako zbrodnia oznaczonego, wyrokiem prawomocnym Sądu państwowego uznany został za winnego, Rada powiernictwa winna w przeciągu dni sześćdziesięciu po otrzymaniu o tem wiadomości uchwalić, czy popełniony czyn jest hańbiącym i czy ma pociągnąć za sobą wyłączenie od następstwa lub utratę powiernictwa i o uchwale swojej uwiadomić Sąd.

Jeżeliby obowiązków kuratora do zastępowania powiernictwa i potomstwa nie poruczył Sąd wyraźnie samejże Radzie powiernictwa, Rada powiernictwa porozumiewać się będzie z kuratorem osobnym przez Sąd ustanowionym w każdym wypadku.

Artykuł XVII.

Przy każdym ponownem obliczaniu czystego dochodu majątku powiernictwa w myśl artykułu XII. Rada powiernictwa wysłuchać ma trzech biegłych, których sama dowolnie wybierze, tudzież posiadacza powiernictwa a następnie na podstawie ostatniego inwentarza powiernictwa z uwzględnieniem wartości pieniężnej i średniej stopy procentowej dochodów z realności wiejskich i leśnych w odnośnym czasie oznaczy z wyłączeniem drogi prawa dochód czysty majątku powiernictwa a następnie jego piątą część, aż do której dochodzić mogą pensye członków rodziny, do pobierania apanaży uprawnionych.

Odsetki od funduszu zapasowego powiernictwa, w artykule XIV ustanowionego, wliczane będą do czystego dochodu dopiero wtedy, gdy posiadacz powiernictwa będzie już takowe pobierał. Odsetki zaś od funduszu dotacyjnego na muzeum w artykule XI, jakoteż od funduszu apanażowego w artykule XIII ustanowionego nie mogą być do dochodu wliczane.

Obliczenie przez Radę powiernictwa uskutecznione, podane być ma Sądowi do wiadomości.

Gdyby z powodu nadzwyczajnych klęsk dochód znacznie się zmniejszył, posiadacz powiernictwa ma prawo jeszcze przed upływem trzydziestolecia zażądać nowego obliczenia czystego dochodu na co w razie należytego wykazania bez przeszkody zgodzić się i obliczenie uskutecznić należy w sposób tutaj przepisany.

Obliczenie to ma być ważne aż do końca najbliższego trzydziestolecia, jeżeli Rada powiernictwa nie ograniczy jego ważności do krótszego czasu.

Artykuł XVIII.

Majątek powierznictwa nie może być ani podzielony ani w całości lub po części sprzedany, ani też w jaki inny sposób obdłużony aniżeli tak, jak to ustawy i niniejszy akt fundacyjny pozwalają.

Nie może takowy być wliczanym ani w część spadkową ani obowiązkową i wolny jest od wszelkich roszczeń z tytułu części obowiązkowej.

Ciężary gruntowe i długi hipoteczne majątek powierznictwa teraz obarczające, mają być porządnie według istniejących zobowiązań spłacane.

W celu zaciągnięcia długu nie wolno wliczać w wartość powierznictwa ani realności we Lwowie w śródmieściu pod Nr. 39 położonej, ani zbiorów muzeum przyrodniczego hrabiów Dzieduszyckich, ani też funduszu dotacyjnego muzeum, ani wreszcie funduszu apanażowego.

Realność lwowska po umorzeniu długu obecnie na niej ciężącego, nie może już być obdłużona.

Artykuł XIX.

Posiadacz powierznictwa ma także prawo podnieść dozwoloną w ustawie część funduszu zapasowego powierznictwa, który w myśl artykułu XIV. ma być gromadzony, ale takowa powinna być według przepisu ustawy zwrócona w ten sposób, że przy zwrocie sumy wziętej z owej części funduszu zapasowego powierznictwa, od której posiadacz powierznictwa nie pobiera jeszcze odsetek, zwrócone być winny także odsetki.

Artykuł XX.

Gdyby powierznictwa zostały ustawą powszechną zniesione i gdyby powierznictwo niniejsze doznać miało tego samego losu, w takim razie muzeum przyrodnicze hrabiów Dzieduszyckich istnieć ma nadal jako fundacya, na którą natenczas przejść ma własność wszystkich zbiorów, realności we Lwowie w śródmieściu pod Nr. 39 położonej z przynależnościami i wszystkimi sprzętami, które w muzeum służą do użytku, jakoteż funduszu dotacyjnego nagromadzonego już w skutek przepisu artykułu XI.

Jednocześnie fundacya ta nabywa także ustanowionych w artykułach X i XI praw do pobierania sumy dotacyjnej 12.000 zł. rocznie i do wpłaty w kwocie 600 zł. rocznie, przeznaczonej na utwo-

rzenie funduszu dotacyjnego, które to prawa mają być należycie zabezpieczone.

Organizacją tej fundacyi ustanowić ma po wysłuchaniu ostatniego posiadacza powierznictwa najwyższy jaki w owym czasie istnieje będzie instytut naukowy języka polskiego używający.

Gdyby zaś wszystkie przezemnie powołane rody wygasły i nie było nikogo, komu by prawo następstwa na powierznictwo służyło, cały majątek powierznictwa przechodzi na fundacyą muzeum przyrodniczego hrabiów Dzieduszyckich, z którą jednak w takim razie połączyć należy nowo utworzyć się mający zakład nauczający albo naukowy nauki przyrodnicze na celu mający.

Organizacją fundacyi i tego zakładu z nią połączyć się mającego, ustanowi podobnie najwyższy jaki w owym czasie istnieje będzie instytut naukowy języka polskiego używający.

Artykuł XXI.

Niniejsze powierznictwo rodziny hrabiów Dzieduszyckich podlegać będzie we wszystkich sprawach jego się tyczących c. k. Sądowi krajowemu lwowskiemu.

Artykuł XXII.

Pozwalam, żeby niniejszy dokument fundacyjny został do ksiąg gruntowych wciągnięty i żeby na podstawie onego w stanie czynnym i biernym wszystkich dóbr w artykule I pod *a*) i *b*) wzmiankowanych, gruntów tamże pod *c*) wyszczególnionych i realności we Lwowie w śródmieściu Nr. 39 położonej w odnośnych wykazach hipotecznych zapisany został węzeł powierznictwa, to jest, że te nieruchomości przeznaczone zostały na powierznictwo rodziny hrabiów Dzieduszyckich i podlegają postanowieniom niniejszego aktu fundacyjnego.

Pozwalam także, żeby również węzeł powierznictwa był zanotowany przy wzmiankowanych w artykule I pod *b*) prawach, zabezpieczonych dla mnie w stanie biernym dóbr Cieszacina czyli Cieszacinek w wykazie hipotecznym l. 66, G. 8 i 15 księgi gruntowej c. k. Sądu obwodowego przemyskiego.

Niniejszy akt fundacyjny podpisuję własnoręcznie w obecności świadków, w . . . . ., d. . . . .

